

Gazdaság és társadalom a kora újkorban

Gecsényi Lajos: Gazdaság, társadalom, igazgatás. Tanulmányok a kora újkor történetéből. Győr 2008. Szerkesztette Katona Csaba. 497 lap

E szép kiállítású kötet néhányat tartalmaz azokból a tanulmányokból, amelyeket Gecsényi Lajos, a MOL volt főigazgatója, egyetemi tanár, tapasztalt történész-levéltáros, Magyarország volt bécsi levéltári képviselője, szakfolyóiratok szerkesztője évtizedeken át írt. Gecsényi Lajos győri, itt volt sokáig levéltári igazgató, és levéltári forrásokból is kiválóan ismeri városa történetét. De erre használta fel bécsi tartózkodását is: számos bécsi levéltári adatot értékesített és értékesít a császárváros és Magyarország között fennálló évszázados kapcsolatok tárgykörében.

A kötet sok dolgozata a 16–17. századi Győről szól. A szerző elemzi e város és a környező vármege gazdaságát, társadalmi fejlődését, önkormányzatát, közigazgatását, birtokviszonyait. Gazdagítja a magyarországi várostípusokról szerzett ismereteinket azzal, hogy Győrt mint erődvárost ismerteti és elemzi. Bebizonyítja, hogy a 16. század második felében a török előnyomulás magával hozta a város védelmi rendszerének megerősödését, s így vált Győr városa erődvárossá, ami ekkortájt jól ismert európai várostípus volt.

A bécsi évek lehetővé tették Gecsényi Lajos számára, hogy nemcsak gazdasági, hanem társadalmi és kulturális vonatkozásban is főleg kapcsolattörténeti ismeretekkel gazdagítsa a szakirodalmat. *Az Edlasperg-ügy (A magyar kereskedők bécsi kapcsolatai a 16. század első felében), Kelet-magyarországi*

kereskedők a nyugati távolsági kereskedelemben 1546-ban, „Török áruk” és „görög kereskedők” a 16–17. századi királyi Magyarországon és más tanulmányok bizonyítják, hogy Gecsényi Lajos Bécsben is folyamatosan tanulmányozta az osztrák–magyar kapcsolatokat, hogy következetesen értékesítette az erre vonatkozó levéltári adatokat.

Számunkra különösen fontos, hogy a szerző Erdélyre (Kolozsvára, Brassóra, Szebenre és más városokra) vonatkozó számos bécsi adatot hasznosít. Az is sokatmondó, hogy az esetenként Bécs megkezdésével folytatott magyar–német kapcsolatokat – ezek Erdélyre is jellemzőek – sem hagyja parlagon heverni (*Folytonosság és megújulás Magyarország és a felnémet városok gazdasági kapcsolataiban a középkortól a kora újkorig*).

Ma Gecsényi Lajos egyike azoknak a magyarországi történész szakembereknek, akik sohasem feledkeznek meg a társadalom fejlődésének, a gazdaság történetének lényeges voltáról a történettudományban. Annak is tudatában van, hogy az erdélyi és bánági társadalom története a közép- és újkorban szerves része Közép-Európa és a nyugati, déli, északi európai vidékek megbonthatatlan, egységes történetének. E szempontok bőségesen indokolják a 2008-ban megjelent kötet változatlan jelentőségét.

Pap Ferenc

Ötvösök a fejedelemség kori Kolozsváron

Flóra Ágnes: Prestige at Work. Goldsmiths of Cluj/Kolozsvár in the Sixteenth and Seventeenth Centuries. VDM, Saarbrücken 2009. 100 lap

Fontosnak tartjuk Flóra Ágnes kötetének értékelését, mert eddigi tanulmányai (*Taking Pride of Place: Goldsmiths of Cluj (Kolozsvár) in the Sixteenth and Seventeenth Centuries.* = Annual of Medieval Studies

at CEU vol. 10, 2004. 181–202; *A kora újkori kolozsvári elit portréja.* = Urbs. Magyar várostörténeti évkönyv III. 2008. 133–144; *Rekatolizáció és provokáció? A kolozsvári jezsuita kollégium alapítása*